

Pere Esteve. *Plora Barcelona*

Pare meu, i amic:

Plora Barcelona lo que ans cantava de pròspera i rica, famosa i ufana;	4
perquè està ja pobra i molt trasquilada, com tot lo món sap i corre la fama;	8
que el francès procura tots traure'ls de casa.	
Està com lo grill que ric-ric cantava,	12
tenint sa riquea dins la carabassa; així Barcelona sabrà què està ara.	16
Ja no pot cantar així com cantava, perquè està plorant lo tràfec d'Espanya.	20
No han volgut sofrir la gent castellana, i ara a lluterans alotgen en casa;	24
les mullers i filles, neboda i germana los estan servint, davant ballant l'aigua:	28
l'estopa i lo foc solen fer gran flama.	
Ai, de les fadrines que estan a soldada,	32
servint als soldats i gent allotjada!	
I també servix alguna casada!	36
Perillen mullers, neboda o germana, més en gent francesa que en la castellana.	40
Sàpia's per lo món açò que dic ara,	

que Déu poderós és sempre el que empara al meu rei Catòlic i a tota sa casa. Contaré l'encontre de la nostra esquadra contra la francesa i tota sa armada.	44 48
Fonc cosa de veure davant Borriana sis vaixells d'Unquerque contra gran armada; destrossen-la tota, i a la capitana li derroquen arbres bomprès i mitjana; molta gent li maten, sense la nafrada.	52 56 60
En lo port de Dénia entra nostra esquadra, alegre i contenta amb tan gran hassanya; l'armada francesa troba's afrontada, en lo cap trencat i sens capitana (no ha pogut curar-se amb teles d'aranya).	64 68
Bé serà que es diga lo valor i hassanya de la mia gent, que és la valenciana: dels de Vinaròs, de Rossell i Plana, que és just per lo món córrega la fama, perquè de francesos grans victòries guanya.	72 76 80
Quan vingué el francès corrent la campanya, que los d'Ulldecona li daren posada, los de la Galera, Godall i Ventalla, i molts altres pobles de gent catalana,	84 88

los reben i donen
molta vitualla.

Pensava el francès
i qui l'acompanya 92
entrar saquejant
Maestrat i Plana;
mes, vent que no el reben
així com pensava, 96
de passar avant
li passa la gana,
perquè el primer poble
li carda la llana. 100

Entra en Rossell
amb traïció i manya,
cridant i dient:
«Vixca el rei d'Espanya!», 104
a mal de son grat
dient tal paraula,
que és cert no la dien
de plaer ni gana, 108
sí per enganyar
a la gent païsana.

I així se n'entraren
una escorribanda, 112
mes los de Rossell
guarden bé sa casa:
maten de francesos
una gran solada 116
i de miquelets
a tota una esquadra,
fugint a Tortosa
a dar l'ambaixada. 120

Monsur de La Mota,
tenia sitiada
la lleal Tortosa:
a fugir arranca; 124
no gosa esperar,
perquè tot s'espanta
de veure sa gent
tota acovardada, 128
pensant que venia
la gent valenciana.

Així com un gos
que va en carabassa 132
lligada a la cua,

que el remor l'espanta,
així los francesos
fan esta vegada: 136
fugen de Rossell
i nengú els acaça,
sinó sols deu hòmens
de vida arriscada. 140

Estava la gent
molt aparellada
si el francés venia
a eixir en campanya; 144
ell se'n guarda prou,
encara que xarra;
hoc que se'n fuixqué
per lo coll de l'Alma, 148
pareixent les cabres
per dalt la muntanya.

Frare Carbonell
en Tortosa estava, 152
lo fill de València,
i guanyà gran fama:
quants francesos via
a tots los matava; 156
si foren molts frares
amb França acabara,
perquè li paraven
i ell los desaparava. 160

Vingué lo francés
amb tota sa armada
contra Vinaròs,
i a un sols gat mata, 164
hoc bé de francesos
morts de tres-cents passa,
sense los ferits
d'aquella jornada, 168
i los miquelets
portaren maçada.

Animant als nostres
frare Pere estava 172
dins de Vinaròs,
que no es descuidava,
dient que «El meu rei
és columna i basa 176
de la cristiandat,
i que Déu la guarda.
I així tot lo món

no pot derrocar-la». 180

Tots los espanyols
obram la pestanya,
que si nòstron rei
passa ara borrasca, 184
espera fortuna

i aguarda bonança.
Déu que nos la done,
i a tothom, la gràcia, 188
i ens done la glòria,
que és tan desitjada.

Amén

Edició: Eulàlia Miralles, *Versos per vèncer. Poesia de la guerra dels Segadors*, Barcelona, Barcino, vol. II, núm. XXIII

